

Doznání ve sporu (confessio).

Doznání podává úplný důkaz o okolnostech, na které se vztahuje, a ve sporu, ve kterém učiněno bylo (§ 107 s. ř.):

1. Doznání jest výslovné, když sporná strana okolnost protivníkem tvrzenou soudně výslovně za pravdivou uznává, doznání jest mlčky učiněno, když skutková okolnost protivníkem tvrzená se nepopírá (§ 11 s. ř.).

2. Úplné nebo částečné jest doznání, když buď všecka skutková udání protivníkovy bez výjimky za pravdivá se uznávají, neb uznávají-li se toliko některá jeho tvrzení.

3. Kvalifikované doznání jest doznání s připojenou doložkou neb omezením (confessio cum qualitate adjecta).

4. Soudní a mimosoudní doznání.

a) Soudní doznání jest potvrzení okolností pro právo protivníkovy rozhodných (relevantních) stranou ve sporu učiněné. Předmětem doznání jsou okolnosti nejen skutkové, nýbrž i okolnosti povahy právní, které tvoří základ nároku žalobního neb obrany, a může se tudíž doznání vztahovati též na jakost práva bytu jakožto služebnosti užívání (roz. nejv. s. dv. ze dne 16. dubna 1885 č. 2665 sb. »Gl. U.« č. 10531). Za stranu ku sporu způsobilou činí doznání s právním účinkem beze zvláštní plné moci zastupce, za stranu nezpůsobilou poručník neb opatrovník, aniž by měl k tomu zapotřebí zvláštního souhlasu (§ 108 s. ř.). Doznání jednoho ze společníků rozepře působí toliko proti tomuto, nikoli též proti ostatním, jež doznání neučinili (§ 10 s. ř., § 175 západoh. s. ř.). Doznání musí býti opravdově učiněno; není třeba, aby přijato bylo druhou stranou, a jest neodvolatelné. O tom, jaký význam má odvolání doznání učiněného v řízení bagatelním, rozhoduje soudce, uváživ bedlivě všechny okolnosti. Omyl vylučuje účinek doznání. Bylo-li ve sporném spise omylem doznání učiněno, v pozdějším spise ale vysvětleno, že se tak stalo omylem, nemůže to doznávajícímu býti na ujmu (roz. nejv. s. dv. ze dne 18. dubna 1866 č. 2752 sb. »Gl. U.« č. 2159). Po srotulování sporu mohou býti odčiněny účinky chybného doznání strany restitutione ob noviter reperta (roz. nejv. s. dv. ze dne 28. března 1878 č. 13472 sb. »Gl. U.« č. 6888), účinky doznání právního přítele restitucí pro špatné zastupování (ob malam defensionem). Účinku nemá doznání překážky manželství nebo důvodu rozloučení manželství (§ 99 a 115 o. o. z., § 13 a 14 dv. d. ze dne 23. srpna 1819 sb. z. s. č. 1595, roz. nejv. s. dv. ze dne 28. září 1881 č. 6226 sb. »Gl. U.« č. 8508). Sporno jest, má-li účinek doznání o přijetí věna beze zřízení notářského aktu; kladně zodpovědělo tuto otázku roz. nejv. s. dv. ze dne 28. dubna 1889 č. 2035 sb. »Gl. U.« č. 12659. Soudní doznání má za následek, že doznaná okolnost pokládá se pro tento spor za úplně prokázanou (§ 107 s. ř., 173 západohal. s. ř.), tak že důkaz nabízený druhou stranou odpadne. Dle své vnitřní povahy jest vědomě učiněné soudní doznání odřeknutím se důkazu druhou stranou nabízeného. Pojímá-li se soudní doznání jako vzdání se sporného práva, pokud toto závisí na pravdivosti doznané okolnosti (Ullmann, Civ. Proces), jest to důsledek doznání, který sahá zajisté dále, nežli skutečný úmysl doznávajícího. Sporno jest, zda při kvalifikovaném doznání má doznávající dokázati svou opravnou doložku nebo zda protivník má dokázati opravené tvrzení. (Záporné roz. nejv. s. d. ze dne 10. února 1875 č. 116 sb. »Gl. U.« č. 6737, ze dne 4. dubna 1878 sb. »Gl. U.« č. 6904, ze dne 23. června 1880 č. 7266 sb. »Gl. U.« č. 8028, ze dne 6. června 1883. č. 5429 sb. »Gl. U.« č. 9469, ze dne 21. června 1883 č. 6915 sb. »Gl. U.« č. 9487.)

b) Mimosoudní doznání jest stranou učiněné stvrzení pravdy sporných skutečností, jež stalo se mimo spor. Soudní řád přikládá mimosoudnímu doznání plnou moc průvodní, bylo-li učiněno na dotaz někoho, o němž doznávající věděl, že jemu na tom záleží, aby pravdu zvěděl (§ 110 s. ř., 176 západoh. s. ř.). Doznatel musí býti nade vši pochybnost tělesně i duševně schopen pravdu vyjeviti, musí tedy býti též dospělým. Pochybnost jest, jaká průvodní moc přikládati se má mimosoudnímu doznání osob mladistvých (pod 20 resp. 18 let), má-li se pokládati za bezúčinné nebo dle analogie §. 142. e) a f) s. ř. (§ 217 e) a f) západohal. s. ř.) za vadné. Sporno jest, zdali zástupce vůbec může s účinkem mimosoudně jistou okolnost proti své straně doznati (uznáno v rozh. ze dne 20. ledna 1881 č. 13.112 sb. »Gl. U.« č. 8259), aneb omezuje-li se účinnost mimosoudního doznání jeho toliko na jeho vlastní jednání (anal. § 207 s. ř., 280 západohal. s. ř.). Za osoby, kterým na zvědění pravdy záleží, dlužno považovati protivníka, jeho zástupce a úřady. Sluší tedy doznání učiněné obviněným před soudcem vyšetřujícím nebo ve hlavním přelíčení pokládati za mimosoudní doznání ve smyslu s. ř. (rozh. nejv. s. dv. ze dne 29. září 1881 č. 8877 sb. »Gl. U.« č. 8512, ze dne 12. dubna 1883 č. 15.104 sb. »Gl. U.« č. 9386, ze dne 7. října 1886 č. 10.617 sb. »Gl. U.« č. 11.198). Mimosoudním doznáním jest, zařadí-li se pohledávka beze vší námítky do inventáře, neb uzná-li se při narovnání pozůstalostním za pravou (rozh. nejv. s. dv. ze dne 2. listopadu 1877 č. 2259 sb. »Gl. U.« č. 6618). Doznání učiněné před správním úřadem platí za mimosoudní doznání (rozh. nejv. s. dv. ze dne 7. srpna 1885 č. 9231 sb. »Gl. U.« č. 10.666). Bylo-li učiněno doznání nemající náležitostí § 110 s. ř., postrádá průvodní moci; dle Cansteina doplňuje se takovým mimosoudním doznáním důkaz polo-
viční. Dle výslovného ustanovení zákona neplatí prohlášení strany učiněná před obecními prostředkujícími úřady za mimosoudní doznání (§ 4. zák. ze dne 29. září 1869 č. 150 ř. z., § 19. zák. ze dne 10. února 1873 č. 12. z. z. pro Čechy). Sporno jest, zda-li doznání, učiněné ve sporu dřívějším, má se ve sporu pozdějším pokládati za doznání mimosoudně učiněné (tak rozh. nejv. s. dv. ze dne 20. ledna 1881 č. 13.112 sb. »Gl. U.« č. 8259; jinak soudí Ullmann, Civ. Process). Bylo-li popřeno mimosoudní doznání, musí je dokázati ten, jenž je tvrdí, že bylo učiněno, při čemž připouštějí se všechny průvodní prostředky soud. řádu, tedy také hlavní a doplňovací přísaha (rozh. nejv. s. dv. ze dne 3. října 1880 č. 8688 sb. »Gl. U.« č. 8053). Doznání vyvráceno býti může důkazem, že se stalo ze žertu nebo jen na oko, nebo důkazem, že doznaná okolnost není pravdivou. Předmětem mimosoudního doznání jsou skutečnosti; zda-li též právní nároky, jest sporno. Rozh. nejv. s. dv. ze dne 22. prosince 1881 č. 13.295 sb. »Gl. U.« č. 8599, ze dne 20. března 1879 č. 14.451 sb. »Gl. U.« č. 7383 pokládají uznání právních nároků za mimosoudní doznání.

Velmi sporná jest otázka, zdali mimosoudní doznání, zmíněné v §. 163. o. o. z. odst. 2., požadavkům §. 110 s. ř. vyhovovati musí čili nic, má-li účinným býti proti doznateli. Záporně vyjádřuje se rozh. nejv. s. dv. ze dne 13. února 1852 č. 873 časop. »Ger. Zeit.« roč. 1856 č. 137, rovněž rozh. ze dne 29. července 1857 č. 6946 sb. »Gl. U.« č. 420 a ze dne 26. února 1861 č. 1237 sb. »Gl. U.« č. 1278; jiného náhledu jest Stubenrauch.

Nový soudní řád (zák. ze dne 1. srpna 1895 č. 113 ř. z.) ponechává ocenění průvodní moci mimosoudního doznání soudcovskému roz-

hodnutí po zralém uvážení všech okolností; tím odpadnou všechny sporné otázky týkající se mimosoudního doznání. § 266 zák. ze dne 1. srpna 1895 č. 113 ř. z. ustanovuje: Skutečnosti stranou tvrzené nemají zapotřebí žádného důkazu, pokud byly protivníkem doznány buď ve přípravném spisu, nebo ve sporu při ústním řízení, aneb ve protokole před soudcem dožádaným sepsaném. K účinnosti soudního doznání skutečností nevyhledává se, aby doznání to protivníkem bylo přijato. Rozhodovati o tom, pokud takové doznání dodatky a omezení stranou připojenými se zrušuje nebo ve své účinnosti se oslabuje, a jaký vliv na účinnost doznání má odvolání jeho, přísluší soudu po zralém uvážení všech okolností.

Doznání v trestním právu viz Obviněný.

Doznání v trestním právu duchodkovém.

Doznání jest průvodní prostředek, kterým v duchodkovém trestním řízení obviněný z přestupku se usvědčuje. Doznání činí buď plný důkaz, anebo musí po případě jinými důkazy býti doplněno.

I. Způsoby doznání.

1. Doznání jest řádným, bylo-li učiněno před vyšetřujícím úřadem duchodkovým, který složen jest dle §. 656 důch. tr. z., t. j., který se skládá z předsedy, zapisovatele a přísedícího. Řádné doznání jest výslovným, bylo-li učiněno ve stavu úplného vědomí, nikoli pouhým přisvědčením, nýbrž zřetelnou výpovědí o okolnostech, jež dokázány býti mají (§ 681 tr. z. důch.). Protokolární výpověď obviněného, že předložený spis všech podstatných okolností se týkající jest správným, sluší dle §. 681. důch. tr. z. pokládati za řádné doznání skutku, ač-li výpověď tato učiněna byla před komisí ve smyslu §§ 656 a 657 tr. z. důch. složenou (nál. spr. s. dv. ze dne 4. února 1890 č. 4239 z r. 1889, sb. »Budwinski« č. 5129 z r. 1890). Řádné doznání jest mlčky učiněno, když obviněný přes učiněné vyzvání před úřad se nedostaví, aneb nezodpoví otázky jemu položené, ač jemu bylo oznámeno, že takovéto jednání pokládáno bude za doznání mlčky učiněné (§ 682 tr. z. důch.).

2. Jednoduché jest doznání, které nebylo učiněno před řádným vyhledávacím a vyšetřujícím úřadem duchodkovým, nýbrž vůbec před úřadem neb úředníkem povoláním ku vyřizování předpisů duchodkových, a sice buď při sepisování skutkového stavu věci nebo při výslechu vůbec (§ 685 tr. z. důch.).

3. Ústní a písemné doznání rozeznává se dle toho, bylo-li učiněno protokolárně nebo písemně ve spisech trestního řízení duchodkového nebo jen ústně.

4. Úplné a neúplné doznání liší se dle toho, doznává-li obviněný všechny za vinu jemu kladené okolnosti, nebo jen některé z nich.

II. Průvodní moc doznání.

1. Okolnosti, které obviněný řádným doznáním přiznává, sluší vůči němu pokládati za úplně prokazané (§ 679 tr. z. důch.). Ministerstvo spravedlnosti udělilo vrchnímu soudu duchodkovému poučení, že ve smyslu § 679. tr. z. důch. činí řádné doznání plný důkaz proti obviněnému i bez okolností doznání podporujících, ač-li hodnověrnost důkazu tohoto odporujícími okolnostmi ve smyslu §. 677. tr. z. důch. podvrácena není (výn. min. fin. ze dne 6. listopadu 1856 č. 38.349/803).

2. Jednoduché doznání platí za důkaz, učinil-li je doznatel ve stavu úplného vědomí nebyv k tomu ani donucen ani sveden, nikoli pou-